

Analyse dashboard januari 2021

Friese economie met ca. 3% gekrompen

Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek is de Nederlandse economie het afgelopen jaar met 3,8% gekrompen. Die krimp is net iets sterker dan het vorige dieptepunt in 2009 door de kredietcrisis, en daarmee de grootste daling die het CBS sinds de Tweede Wereldoorlog heeft gemeten. In Friesland is de economie met ongeveer 3% gekrompen. Binnen Friesland is in Noord-Fryslân en op de Waddeneilanden de economie met 4% meer dan gemiddeld gekrompen.

Twee faillissementen

In de ontwikkeling van het aantal faillissementen van bedrijven en instellingen is nog geen effect van de coronacrisis waarneembaar. In januari was er sprake van twee gerechtelijke faillissementen, tegenover 12 vorig jaar. Voor zowel de werkloosheid als het aantal bedrijfsbeëindigingen geldt dat de effecten nu nog niet heel zichtbaar zijn in de statistieken, maar dat deze ongetwijfeld zullen volgen.

Ruim 3500 contactberoepen weer aan de slag!

Vanaf 3 maart mag een groot deel van de contactberoepen weer aan het werk. In Friesland gaat het dan om bijna 1800 kappers, 1300 pedicures/schoonheidsspecialisten en 450 rijinstructeurs die weer aan de slag kunnen (werkgelegenheidsregister, provincie Fryslân).

WW in januari verder gestegen

Eind januari telde Friesland 11.323 WW-uitkeringen. Dat is 3,3% van de Friese beroepsbevolking. Het aantal WW-uitkeringen in Friesland nam in januari toe met 240 uitkeringen (2,2%) ten opzichte van vorige maand. Een toename van de WW in januari is gebruikelijk vanwege het aflopen van jaarcontracten en het wegvallen van seizoenswerkgelegenheid in bouw en landbouw. Dit jaar komt daar het effect van de coronapandemie met de (gedeeltelijke) lockdown bij. Deze treft vooral sectoren als horeca, detailhandel en cultuur. De WW steeg dan ook vooral onder uitzendkrachten – onder andere werkzaam als bouwvakker, schilder of medewerker hoveniersbedrijf - en in seizoensgevoelige sectoren als bouw, landbouw en horeca. Door de coronapandemie ligt het aantal WW-uitkeringen fors hoger dan een jaar geleden (+8,8%).

De coronacrisis zorgt voor een stijging van WW-uitkeringen in Friesland. Dat geldt echter niet voor alle sectoren. Zo daalde de WW in de financiële dienstverlening het afgelopen jaar juist sterk.

Bijstand

Ondanks de stijging van het aantal aanvragen in de periode vanaf maart 2020, zien we diezelfde stijging niet terug in de instroom in de bijstand. Er worden meer aanvragen afgewezen, omdat er geen recht is op een uitkering.

- In regio Noordoost stabiliseert de in- en uitstroom in de Participatiewet de laatste drie maanden. Binnen de IOAW, IOAZ en Bbz zien we echter in januari 2021 een hogere uit- dan instroom en daarmee in het totale bijstandsbestand een daling.
- In regio Midden zien we in januari een lagere instroom dan in alle voorgaande 12 maanden. Daardoor daalt het bestand ondanks een lagere uitstroom dan de zes maanden daarvoor.

- Ook in regio West neemt het bestand iets af. Dit wordt veroorzaakt door een lagere instroom in januari, maar ook in deze regio ligt de uitstroom lager dan de laatste maanden.
- In regio Zuidoost neemt het bestand licht toe. Dit wordt vooral veroorzaakt door een daling in de uitstroom in januari.
- In heel Friesland is de bijstandspopulatie in de maand januari per saldo 0,7% gedaald met 121 mensen.

In de cijfers van Zuidoost zien we een hoge piek in de instroom in maart 2020 en vervolgens een hoge piek in de uitstroom van mei 2020. Dit wordt veroorzaakt door de toekenningen van TOZO-1, omdat de gemeente Ooststellingwerf deze aanvragen zelf verwerkt. Vanaf TOZO-2 zijn deze cijfers geëlimineerd uit de cijfers van de Participatiewet.

Aanvragen noodmaatregelen

NOW 3.0

Ook in Friesland zien we een flink aantal bedrijven die NOW-3 aanvragen. De cijfers over de NOW-3 regeling gaan over de periode 16 november 2020 tot 11 januari 2021.

- In totaal zijn 77.480 aanvragen toegekend, waarvan 2.583 bedrijven uit de arbeidsmarktregio Friesland (3,3%).
- De gemiddelde hoogte van de 1^e voorschotten is € 22.114. In totaal is 1,713 miljard euro aan voorschotten uitgekeerd. Voor Friesland gaat het dan om circa 57,1 miljoen euro.

TOZO-3

Het effect van de crisis op zelfstandig ondernemers wordt, in ieder geval tijdelijk, gedempt door de steunmaatregelen. Als na afloop van de steunpakketten blijkt dat veel ondernemers toch het hoofd niet boven water kunnen houden, zal het beroep op de bijstand onder deze groep alsnog fors kunnen toenemen. Omdat zij geen werknemer zijn, hebben zzp'ers geen recht op een WW-uitkering. Mogelijk komen zij ook niet in aanmerking voor de bijstand, omdat er bijvoorbeeld sprake is van eigen vermogen en/of er een partner is met inkomen. Hoeveel zelfstandigen uiteindelijk een beroep gaan doen op de bijstand is op dit moment lastig in te schatten.

- Vanaf 1 oktober 2020 is TOZO-3 van start gegaan. De 'vermogenstoets' is uitgesteld tot 1 april 2021 en wordt opgenomen in TOZO-4. Vanaf 1 januari 2021 helpen de gemeenten de zelfstandige ondernemers met heroriëntatie op hun bedrijfsvoering. Dit is opgepakt door het Bureau Zelfstandigen Fryslân.
- Het aantal aanvragen TOZO-3 laat een zelfde beeld zien als TOZO-2. In totaal zijn er tot en met januari 3.748 aanvragen ontvangen. Van de nieuwe aanvragers TOZO Levensonderhoud (ca. 1.300) heeft circa 20% nog niet eerder een TOZO-uitkering gehad. Het overige deel heeft al wel een TOZO-1 en/of TOZO-2 uitkering ontvangen. Voorwaarde om te worden gezien als een "nieuwe aanvraag" is wel dat men minimaal drie maanden geen TOZO-uitkering moet hebben ontvangen. Anders betreft het een verlengingsaanvraag.

Onderwijs

Er is nog steeds een afname van het aantal vsv'ers te zien. Dit komt vooral door een daling op het mbo-4 niveau. Er zijn ook verschillen per regio. In de RMC regio Friesland-Oost (De Friese Wouden) is er een stijging te zien op het VO-bovenbouw. In de RMC regio Friesland Noord is er bij het VO-bovenbouw juist sprake van een daling.